

امادگی دفاعی پایه نهم

امنیت

درس اول دفاعی نهم

۱- بر طبق فرموده پیامبر اسلام کدام نعمت است که قدرشان شناخته می شود؟

۲- مقام معظم رهبری در مورد اهمیت امنیت چه فرموده اند؟

۳- امنیت چیست؟

۴- نکته: امنیت از مهم ترین نیازهای ..... و ..... انسان است.

۵- حضرت ابراهیم (ع) از خداوند خواست تا ..... را سرزمین امن قرار دهد.

۶- سرچشمه و ریشه امنیت چیست؟ چرا؟

۷- از نظر اسلام و قرآن ..... یکی از نعمتهای بزرگی است که خداوند به انسان عطا

کرده تا در سایه ی آن، در جهت بندگی و رضایت پروردگار خویش حرکت کند.

۸- در گذشته چه خطراتی بیشتر جامعه را تهدید می کرد؟ در جامعه ی امروزی چگونه؟

۹- انواع ناامنی و ریشه های آن ها را بیان کنید.

۱۰- ابعاد مختلف امنیت را نام ببرید.

۱۱- امنیت نظامی به چه معناست؟

۱۲- امنیت اقتصادی به چه معناست؟

۱۳- امنیت سیاسی به چه معناست؟

۱۴- امنیت اجتماعی و فرهنگی به چه معناست؟

۱۵- امنیت زیست محیطی به چه معناست؟

۱۶- مشخص کنید هر کدام از مثال های زیر مربوط به کدام سطح امنیت است؟

- مریض شدن یکی از هم کلاسی ها

—در یک مجتمع مسکونی، یکی از ساکنان شکایت میکند که از دست همسایه هایش امنیت و آسایش ندارد و از رفتارهای او به ستوه آمده است .

— در یک روستا مردم از این نگرانند که شب ها سارقان به روستای آنها می آیند و امنیت را برهم میزنند.

— ساکنان یک شهر می گویند آلودگی هوا و آلودگی صوتی موجب سلب امنیت خاطر آنها شده است .

۱۷- معنای لغوی کلمه تهدید چیست ؟

۱۸- مفهوم تهدید چیست ؟

۱۹- تهدیدات به چند دسته تقسیم میشوند ؟ توضیح دهید.

۲۰- تهدید سخت به چه معناست؟

۲۱- تهدید نرم به چه معناست ؟

۲۲- در حالت کلی ..... برای تأثیر گذاشتن باورها، افکار و رفتار دیگران به منظور تسلیم کردن آنها در برابر خواست تهدیدکنندگان است .

۲۳- یک کشور استعمارگر مثال بزنید ؟

امنیت

فَالَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ: «نِعْمَتَانِ مَجْهُولَتَانِ، الصِّحَّةُ وَ الْأَمَانُ» **جواب 1:**
پیامبر اکرم ﷺ: دو نعمت که قدرشان شناخته نمی شود، سلامتی و امنیت است.

جواب 2:

اگر امنیت بود، پیشرفت به وجود می آید، علم رشد می کند، اقتصاد شکوفایی پیدا می کند،
سازندگی امکان پیدا می کند ...

حضرت آیت الله خامنه ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی ۹۲/۴/۵

مفهوم امنیت : جواب 3

غارها، سکونتگاه انسان‌های نخستین

امنیت در زبان فارسی به معنای در امان بودن از آسیب‌ها، امن بودن، در پناه بودن، نداشتن دلهره، نگرانی و ترس و... آمده است. در ساده‌ترین تعریف، امنیت یعنی دور بودن از خطراتی که علیه منافع مادی (جان، مال، سرزمین و...) و ارزش‌های معنوی (دین، فرهنگ، اعتقادات و...) ما وجود دارد.

موقعیت‌های زیر را در نظر بگیرید و اتفاقاتی را که ممکن است رخ دهد، پیش‌بینی کنید.

موقعیت (۱) برای ایجاد امنیت بیشتر در منزل مسکونی‌تان چه راهکارهایی پیشنهاد می‌کنید؟

حفاظ‌کشی در و پنجره، استفاده از سیستم ایمنی دزدگیر، استفاده از قفل و درهای ضد سرقت، بررسی لوله‌کشی گاز منازل، دودکش بخاری و ابگرمکن، داشتن کپسول آتش‌نشانی

موقعیت (۲) برای ایجاد امنیت در مدرسه چه اقداماتی را باید انجام داد؟

ایجاد سیستم دزدگیر، حفاظ‌کشی در و پنجره، داشتن کپسول آتش‌نشانی، استفاده از قفل و درب ضد سرقت، حضور سرایدار در مدرسه

موقعیت (۳) اگر روزی نیروهای مسلح کشور از مرزهای آبی، خشکی و هوایی کشورمان مراقبت نکنند! اگر پلیس راهنمایی و رانندگی و پلیس انتظامی یا کلاتری‌ها در جامعه حضور نداشته باشند!

چه اتفاقاتی را پیش‌بینی می‌کنید؟

دشمنان به حریم هوایی و خاک کشور حمله می‌کردند. امنیت داخلی کشور از بین می‌رفت.

اگر پلیس نبود هرج و مرج و بی‌نظمی به وجود می‌آمد امنیت جاده از بین میرفت و تصادف زیادی شد و قوانین راهنمایی و رانندگی زیر پا گذاشته میشد

امنیت در قرآن کریم **جواب 4 :**

جواب 5 : **فطری و ضروری** **جواب 6 :**

امنیت یکی از نیازهای فطری انسان است که در قرآن کریم به آن اشاره شده است؛ این جمله در قرآن کریم آمده است که حضرت ابراهیم علیه السلام از خداوند درخواست نمود تا مکه را سرزمین امن قرار دهد. ما معتقدیم که ریشه و سرچشمه امنیت ایمان به خداست؛ زیرا کسی که به خداوند توانا ایمان داشته باشد، دارای تکیه گاهی روحی و معنوی است که به او اطمینان و آرامش می بخشد. به همین جهت خداوند در آیه ۲۸ از سوره رعد قرآن کریم در وصف مؤمنین می فرماید «آنها کسانی هستند که ایمان آورده اند، و دل هایشان به یاد خدا مطمئن و آرام است». بنابراین از نظر اسلام و قرآن، امنیت یکی از نعمت های بزرگی است که خداوند به انسان عطا کرده تا در سایه آن، در جهت بندگی و رضایت آفریدگار خویش حرکت کند. **جواب 7 :**

تحول مفهوم امنیت از گذشته تا حال **جواب 8 :**

در گذشته های دور، نقش «خطرات طبیعی» علیه انسان ها بیشتر و بارزتر بود، اما امروزه نقش «خطرات انسانی» افزایش یافته است؛ مثلاً اگر در گذشته قحطی و خشک سالی جان مردم را به خطر می انداخت. امروزه، عواملی مانند جنگ، ماهواره ها و رسانه ها که ساخته خود انسان است، منافع و ارزش ها را به خطر انداخته است.

امروزه عواملی که می توانند آرامش افراد را از بین ببرند، بسیار فراوان اند. اگر امنیت انسان در گذشته های دور توسط چند عامل مشخص و شناخته شده در معرض خطر قرار می گرفت، با گسترش فناوری و ابزارهای صنعتی ساخت بشر، امروزه این عوامل بسیار زیادتر شده اند؛ به طوری که غالب افراد، در همه جا، به نوعی در معرض خطرها و آسیب های شناخته و ناشناخته قرار دارند. در واقع هم تعداد خطرات و هم انواع آنها بیشتر شده است. **جواب 9 :**

در هر کشور یا جامعه ریشه ناامنی ها می تواند داخلی یا خارجی باشد. در ناامنی داخلی، ریشه های خطر در داخل مرزهای یک کشور نهفته است؛ مانند هرج و مرج، شورش، جدایی طلبی و... اما در ناامنی خارجی عوامل، بیرون از مرزها قرار دارند؛ عواملی مانند تحریم های اقتصادی، تبلیغات منفی رسانه های بیگانه و... امروزه مهم ترین وظیفه هر حکومتی تأمین امنیت شهروندان آن است، به طوری که همه احساس آرامش داشته باشند.

دبیر: نرگس صفری

ابعاد امنیت

از آنجا که امنیت، مفهوم بسیار کلی و پیچیده دارد، باید آن را با ابعاد مختلف مطالعه کرد. ابعاد امنیت معمولاً از جنبه‌های نظامی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و زیست محیطی مورد توجه است که ما در این بخش به طور خلاصه به هر یک می‌پردازیم.

امنیت نظامی : امنیت نظامی، یعنی داشتن قدرت دفاعی و تهاجمی برای یک کشور. اگر کشوری دارای توان نظامی و دفاعی نباشد، هرگز امنیت نخواهد داشت. پس امنیت نظامی به معنای توان پاسداری و دفاع مردم یک کشور از سرزمین و شهروندان خود است که به وسیله نیروی نظامی و ازارهای دفاعی امکان‌پذیر می‌شود.

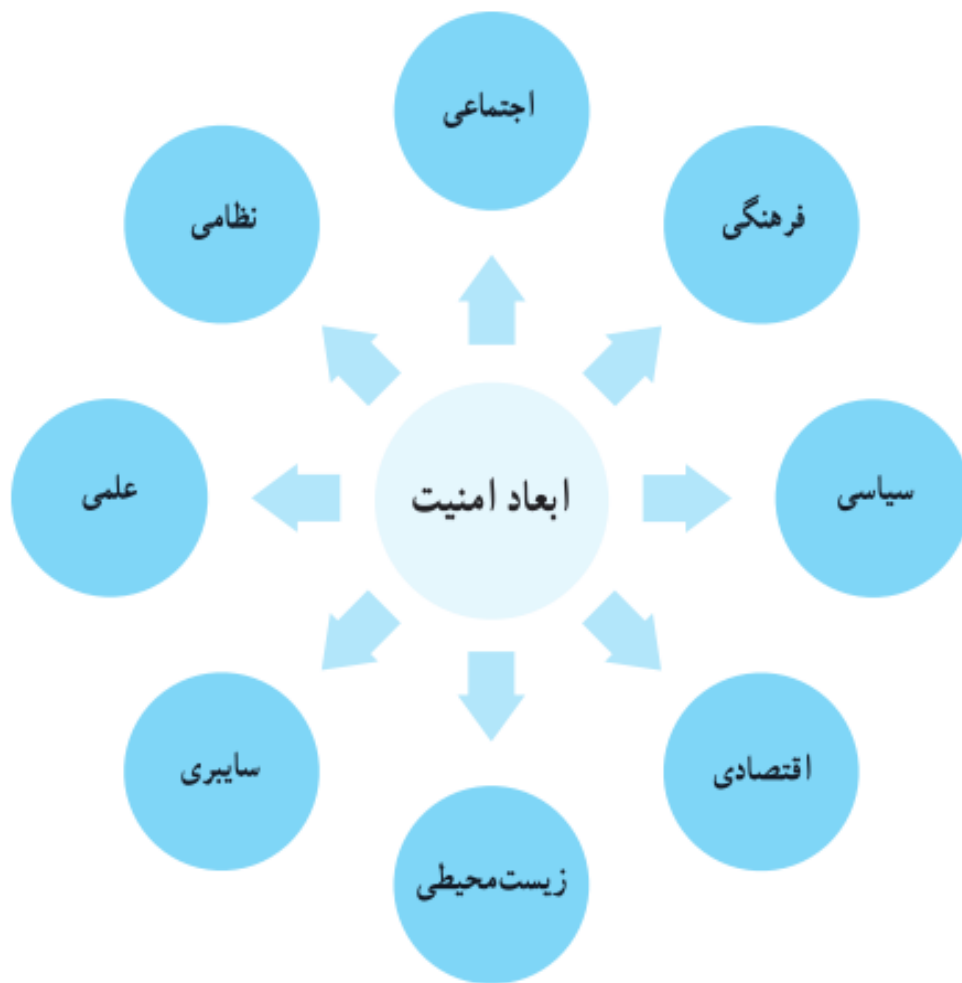
امنیت اقتصادی : داشتن ثبات اقتصادی، تولید انبوه، صادرات زیاد، کافی بودن منابع مالی، تأمین رفاه اقتصادی و معیشت مردم از علائم امنیت اقتصادی است. اگر کشوری از نظر داشتن پایه‌ها و زیربنای اقتصادی ضعیف باشد از نظر امنیت اقتصادی آسیب‌پذیر خواهد بود.

جواب 13 : **امنیت سیاسی :** امنیت سیاسی به معنای امن بودن کشور از نظر سیاسی است؛ با وجود امنیت

سیاسی حکومت، دولت و نهادهای سیاسی از ثبات لازم برخوردار خواهند بود و افراد گروه‌های جامعه در کمال آرامش، در سرنوشت سیاسی خود مشارکت می‌کنند. فراهم کردن حضور افراد در فعالیت‌های سیاسی، جلوگیری از هرج و مرج سیاسی و ممانعت از دخالت بیگانگان در امور کشور از وظایف حکومت برای حفظ امنیت سیاسی است. امنیت سیاسی بدان معناست که بیگانگان به جای مردم تصمیم‌گیرند و مردم خود بتوانند سرنوشت خویش را تعیین کنند.

امنیت اجتماعی و فرهنگی : وقتی که یک ملت توانایی حفظ الگوهای اجتماعی و سنتی مانند زبان، مذهب، آداب و رسوم، نوع پوشش و... خود را باور داشته باشد، دارای امنیت اجتماعی و فرهنگی است؛ بنابراین اگر اعضای یک جامعه ریشه‌های فرهنگی و اعتقادی خود را از دست بدهند، به تدریج از اصل و اساس خود دور می‌شود، و زمینه نابودی اجتماعی و فرهنگی خود را فراهم می‌کنند.

امنیت زیست محیطی : امنیت زیست محیطی به معنای پایداری محیط زیست و طبیعت جانوری و گیاهی اطراف ماست. اگر عوامل زیستی مانند آب، هوا و محیط زیست و... از بین بروند، حیات کل موجودات زنده از جمله انسان‌ها از بین خواهند رفت. وقوع سیلاب‌های بزرگ، از بین رفتن جنگل‌ها، گرم شدن هوای کره زمین و... از جمله موارد ناامن زیستی هستند.

سطوح امنیت : جواب 16 :

برای درک مفهوم سطح امنیت به مثال‌های زیر توجه کنید :

- ۱- مریض شدن یکی از هم‌کلاسی‌های شما، بدان معناست که ایمنی بدنش در مقابل ویروس‌های بیماری‌زا کاهش یافته است (امنیت جسمی و فردی).
- ۲- در یک مجتمع مسکونی، یکی از ساکنان شکایت می‌کند که از دست همسایه‌هایش امنیت و آسایش ندارد و از رفتارهای او به ستوه آمده است (امنیت خانوادگی).
- ۳- در یک روستا مردم از این نگران‌اند که شب‌ها، سارقان به روستای آنها می‌آیند و امنیت آنها را برهم می‌زنند (امنیت محلی).
- ۴- ساکنان یک شهر می‌گویند آلودگی هوا و آلودگی صوتی، موجب سلب امنیت خاطر آنها شده است (امنیت شهری).

دبیر : نرگس صفری

فعالیت (۱)

الف) شما چه مثال‌هایی از ابعاد و سطوح گوناگون امنیت می‌توانید ذکر کنید؟
خطر طغیان رودخانه مجاور روستا مردم را نگران کرده است
(امنیت محلی)

ریختن زباله و رها کردن آن در طبیعت باعث آلودگی و آسیب به محیط زیست می‌شود (امنیت زیست محیطی)

ب) نقش شما در این موارد چیست؟

رعایت دقیق قوانین و آگاه کردن خانواده و

افراد جامعه و تشویق آنها به رعایت قوانین

جواب 17 :

تهدید

معنی لغوی تهدید عبارت است از: بیان و ابراز قصد آسیب رساندن، نابودی یا تنبیه دیگران از روی انتقام و ایجاد رعب و وحشت.

مفهوم تهدید

جواب 18 :

تهدید وضعیتی است که ارزش‌های حیاتی فرد یا جامعه را در یک کشور به خطر می‌اندازد. این ارزش‌ها شامل مسائل اعتقادی، باورهای دینی، رفتارهای صحیح، قوانین و مقررات، پاسداری از مرزها و امنیت کشور، اشتغال و آسایش و راحتی مردم می‌شود.

دبیر: نرگس صفری

فعالیت (۲)

فکر کنید؛ بحث کنید و مشورت بگیرید؛ سپس جدول‌های زیر را کامل کنید.

– قحطی

قحطی، حمله قبایل به یکدیگر، تغییرات آب و هوا، خشکسالی، حمله حیوانات وحشی، شیوع بیماری‌های واگیر دار، سرما و گرما، عدم رعایت بهداشت فردی و گروهی، اختلافات قومی و نژادی

در گذشته‌های دور چه خطرانی جامعه را تهدید می‌کرده است؟

– تحریم اقتصادی

تهدید نظامی، تحریم صنعتی، تهاجم فرهنگی، جنگ نرم، اعتیاد به مواد مخدر

امروزه چه خطرانی جامعه و کشور ما را تهدید می‌کند؟

برای اینکه آمادگی دفاعی کسب کنیم، باید بدانیم چه تهدیداتی در کمین ما هستند. تهدیدی که هدفش برهم زدن شرایط مطلوب است، انواعی دارد. برخی از تهدیدات طبیعی هستند؛ مانند زلزله، سیل، توفان و... و برخی منشأ انسانی دارند که خود دو نوع‌اند: تهدید سخت و تهدید نرم. **جواب 19:**

جواب 20: اگر کشوری، کشور دیگر را تهدید به حمله نظامی کند، در این حالت می‌گوییم این تهدید از نوع سخت است اما اگر ارزش‌ها، باورها و اعتقادات یک جامعه هدف قرار گیرد، می‌گوییم این تهدید از نوع نرم است. تهدیدات نرم با این هدف صورت می‌گیرند که یک ملت از ارزش‌های خود دست بردارد و به ارزش‌های دیگران تمایل پیدا کند. معروف‌ترین تهدیدهای نرم در فضای مجازی، ماهواره‌ها و تبلیغات دشمنان برای شما شناخته شده‌اند.

جواب 21:

جواب 22 :

در حالت کلی «تهدید» برای تأثیر گذاشتن بر باورها، افکار و رفتار دیگران به منظور تسلیم کردن آنها در برابر خواست تهدیدکنندگان است. امروزه در دنیا کشورهای استعمارگر و زیاده خواهی هستند که برای انجام دادن یا انجام ندادن برخی از فعالیت‌ها، کشورهای دیگر را تهدید می‌کنند. نمونه بارز آن نظام سلطه‌گر آمریکاست که برای جلوگیری از گسترش فرهنگ ارزشمند اسلامی در جهان، کشور عزیزمان را به حمله نظامی، تحریم اقتصادی و... تهدید می‌کند و این تهدیدات را به اجرا درمی‌آورد.

جواب 23:

مقاومت ملت قهرمان ایران در برابر تهدیدات داخلی و خارجی

فعالیت (۳)

در صورت امکان سرود «گزینه‌های روی میز» را که یکی از جوانان هنرمند کشور اجرا کرده است، در کلاس گوش دهید.

سپاس از طراح سوالات و عزیزانی که همکاری نمودند. شاد باشید

دبیر: نرگس صفری